ANATOMIJA
OTOKA

Poziv za sudjelovanje na simpoziju

10. ANATOMIJA OTOKA

KLIMATSKE PROMJENE I OKOLIŠNE BUDUĆNOSTI OTOKA

Lastovo,
26. – 28. rujna 2022.

Pozivamo vas na jubilarni simpozij, 10. Anatomiju otoka, s temom okolišnih budućnosti i perspektiva otoka s obzirom na klimatske promjene. Razdoblje antropocena, kako, iako ne bez kritika, nazivamo doba u kojemu živimo, obilježavaju klimatske promjene i zagađenja kao posljedice ljudskih aktivnosti koje utječu na ekosustave i njihovu održivost te mogućnosti prilagodbe. Zdravlje okoliša odražava se na zdravlje ljudi i društva općenito, pa stoga pozivamo na promišljanje i raspravu o povezanosti i mogućoj usklađenosti prirodnih resursa s čovjekom kao dijelom prirode.

Antropogeni utjecaj na okoliš postaje sve očitiji, osobito na Sredozemlju, koje se zagrijava brže od globalnoga prosjeka te porast morske razine i erozija obala prijete gubitkom obradivoga tla. Neodrživo upravljanje obalom i slivnim područjima uzrokuje ekstremne suše i poplave, povećani rizik od požara i direktno ugrožavanje i uništavanje bioraznolikosti.

Predviđa se da će utjecaj klimatskih promjena na male otoke biti još intenzivniji zbog otočnih specifičnosti kao što su male površine otoka, ranjive otočne zajednice, udaljenost, izolacija, ograničeni prirodni resursi i osjetljivi ekosustavi, iako dio istraživanja baš u tim osobitostima prepoznaje potencijal za okolišnu održivost otoka. Znanstvenici raspravljaju o mogućim posljedicama, a jedan od scenarija je da će do kraja ovoga stoljeća more preplaviti desetke tisuća otoka ispod jednog metra nadmorske visine i poslje-dično smanjiti teritorij otočnim državama u Tihom i Indijskom oceanu. Pretpostavlja se da bi to moglo dovesti do okolišnih migracija, a „poplavljene otočane“ pretvoriti u okolišne migrante i raseljenike, te uzrokovati stradavanje mnoštva biljnih i životinjskih vrsta. Ove su teme u fokusu istraživanja brojnih disciplina s različitim vizijama okolišnih budućnosti.

Niz usvojenih međunarodnih rezolucija i sporazuma, od 1988. godine kada je osnovan IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), potvrđuju aktualnost klimatskih promjena. Prilagodba klimatskim promjenama i njihovo usporavanje dugotrajni su postupci koji zahtijevaju kontinuirano i plansko provođenje te uključenje svih dionika društva. Zbog vidljivih i sveprisutnih okolišnih, socijalnih i ekonomskih čimbenika, osvještavanje, prilagodba na sadašnje i usporavanje očekivanih klimatskih promjena često se ističu kao glavni globalni razvojni ciljevi i izazovi. Također, takva prilagodba

zahtijeva aklamaciju već provjerenih, kulturno specifičnih oblika lokalnih znanja, dok u znanstvenom smislu pretpostavlja multidisciplinarni pristup prema kojem će se učinke globalnih promjena istraživati povezivanjem prirodnih, društvenih i humanističkih znanosti.

Otoci su na prvoj liniji suočavanja s izazovima prilagodbe klimatskim promjenama, a otočne zajednice pioniri u pronalaženju i implementaciji održivih klimatskih rješenja te u razvoju vlastitih strategija klimatske otpornosti.

Klimatske promjene i ekološka ranjivost utječu na budućnost ljudskog društva. Različiti narativi o okolišnim budućnostima često se kreću od diskursa kriza i katastrofa do optimističnih, ponekad utopijskih vizija alternativnih budućnosti. Izloženi smo zamišljanjima i predviđanjima potencijalnih budućnosti s nedostatkom međusobne povezanosti istraživanja znanosti o okolišu, makroekonomije i poslovnog planiranja s istraživanjima klimatskih politika i upravljanja u društvenim i humanističkim znanostima. Okolišne budućnosti su usto predmet svakodnevnih zamišljanja, nadanja i akcija pojedinaca. U procesu spoznavanja i interpretiranja te djelovanja na budućnosti odvija se interakcija „stručnog" (znanstvenici, vlade, ekonomski subjekti) i „popularnog" (javnost) koja zrcali hijerarhije znanja i distribucije moći. Vizije okolišnih budućnosti imaju snažan utjecaj na okolišne politike.

Otoci su tijekom povijesti nerijetko bili "mjesta otpornosti", dok su otočne zajednice i društva, u izoliranom i resursima ograničenom okolišu, odolijevale izazovima pronalazeći vlastita rješenja. Otočani su stoljećima izgrađivali vlastita lokalna znanja, odnosno specifične kulturne odgovore koji su im omogućavali suočavanje s vremenskim i prirodnim promjenama (oluje, vjetrovi, suše, bolesti). Povezano s time, otočne su zajednice razvijale specifične oblike društvenosti i solidarnosti u svakodnevici, a posebice u vrijeme kriza i katastrofa. S druge strane, kao što se mijenja klima i okoliš, mijenjaju se i otočna društva. Novovjeka litoralizacija, deagrarizacija, betonizacija, turistifikacija i depopulacija snažno i najčešće nepovoljno utječu na otočne strategije i prakse otpornosti na okolišne ekstreme.

Problematika okolišnih budućnosti obilježenih sveprisutnim krizama, konstantnom nesigurnošću i neizvjesnošću, nalaže redefiniranje naših tumačenja svijeta utemeljenog na binarnostima lokalnog i globalnog, ljudskog i ne-ljudskog, prirodnog i kulturnog. Štoviše, okolišne budućnosti u kontekstu otočnih zajednica pretpostavljaju otvaranje perspektiva koje nisu isključive i koje nadilaze slijepe pjege jednostranih tumačenja i promišljanja. Kao i do sada, inspirirani multidisciplinarnim i transdisciplinarnim pristupima pozivamo stručnjake iz različitih profesija da se priključe raspravama koje će omogućiti mapiranje novih imaginarija otočnih budućnosti u kojima će lokalna znanja predstavljati polazište i inspiraciju za izazove novih klimatskih transformacija.

Teme:

- otočni aspekti okolišnih i klimatskih razvojnih politika
- gradnja otočnih budućnosti kao prostora suživota čovjeka i prirode
- arhitektonska, urbanistička i ekološka rješenja i planiranja otočnih prostora kao odgovor na klimatske i druge promjene
- razvoj okolišno nosivog *slow* turizma
- izazovi otočnih zajednica u prošlosti: tradicijska i lokalna znanja
- uloga civilnoga društva u osmišljavanju i provedbi inovativnih okolišnih projekata na otocima
- klimatske promjene i utjecaj na infektivne bolesti: otočne posebnosti
- ekološka edukacija i uloga odgoja i obrazovanja u izgradnji održive okolišne budućnosti otoka
- zeleni muzeji i muzeološka prezentacija ekologije i održivog razvoja otoka
- europski otoci kao predvodnici energetske tranzicije i okolišne održivosti
- percepcije uloge mjesnih odbora, lokalnih otočnih samouprava, županijskih i nacionalnih institucija, civilnoga sektora i pojedinaca u provođenju okolišnih projekata i edukacije na otocima

Povodom završetka petogodišnjeg ciklusa simpozija i radionica održanih na Lastovu, zasebni uvodni dio simpozija bit će posvećen raznim temama vezanim uz sam otok.

ORGANIZATORI

Udruga Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj, Vis

Udruga za promicanje kulture i umjetnosti Dobre Dobričević, Lastovo

SUORGANIZATORI

Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb

Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru

MJESTO I VRIJEME

Mjesto Lastovo, Društveni centar
Ponedjeljak 26. rujna 2022. – srijeda 28. rujna 2022.

KOTIZACIJA

Kotizacija po osobi iznosi 300 kn, za studente 150 kn. U kotizaciju je uključena organizacija simpozija, knjižica sažetaka, izlet te završna večera.
Troškove prijevoza i smještaja sudionici snose sami.
Članovi udruge „Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj" ostvaruju 20 % popusta na kotizaciju.
Ulaz na simpozij slobodan je svim zainteresiranim Lastovkama i Lastovcima, kao i članicama i članovima lokalnog organizatora, Udruge „Dobre Dobričević".

JEZICI

Službeni jezici simpozija su hrvatski i engleski. Organizator skupa osigurat će simultano prevođenje.

SLANJE PRIJAVE

Prijave na hrvatskom i engleskom jeziku pošaljite elektroničkom poštom na adresu **info@anatomija-otoka.com**

Rok za prijavu: 20. srpnja 2022.

PRIJEDLOG IZLAGANJA

- Ime i prezime izlagača/izlagačice
- Ime institucije
- Internetska stranica (osobna ili institucije)
- Broj telefona/mobitela
- E-pošta
- Vrsta izlaganja (individualna, panel)
- Naslov
- Potrebna tehnička oprema (PC ili Mac, projektor, audio)
- Jezik izlaganja
- Sažetak izlaganja na hrvatskom i engleskom jeziku (do 300 riječi)
- Kratki životopis na hrvatskom i engleskom jeziku (do 100 riječi)

POJEDINAČNA IZLAGANJA

Prijava pojedinačnih izlaganja treba imati do 300 riječi i priloženi životopis do 150 riječi. Pojedinačna izlaganja bit će uklopljena u tematski povezane sesije u trajanju od sat i pol. Svako od prijavljenih izlaganja ima predviđenih 20 minuta te 10 minuta za raspravu odmah nakon izlaganja.

PANELI

Ohrabrujemo prijave izlaganja tematski povezanih u panele. Za pojedinačni panel predviđeno je trajanje do sat i pol vremena u okviru čega bi moglo izlagati troje do petero izlagača uz raspravu koja bi se održala nakon svih izlaganja. Prijave izlagača u panelu također trebaju imati do 300 riječi po pojedinom izlaganju, a treba ih slati zajedno s naslovom panela i kratkim opisom samoga panela (do 300 riječi).

ZNANSTVENI ODBOR

dr. sc. Marina Blagaić Bergman, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; dr. sc. Joško Ćaleta, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; dr. sc. Anica Čuka, Odjel za geografiju, Sveučilište u Zadru; dr. sc. Anamarija Frankić, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu, Sveučilište u Zadru / College of Science and Mathematics, Sveučilište Massachusetts Boston; dr. sc. Zrinka Ljubešić, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu; dr. sc. Illan Kelman, Institute for Risk and Disaster Reduction, Institute for Global Health, University College London and University of Agder, Norway; dr. sc. Sanja Klempić Bogadi, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb; dr. sc. Agnès Michelot, Faculty of Law, Political Sciences and Management, La Rochelle University; dr. sc. Iva Niemčić, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; dr. sc. Tomislav Oroz, Odjel za etnologiju i antropologiju, Sveučilište u Zadru; dr. sc. Ana Perinić Lewis, Institut za antropologiju, Zagreb; dr. sc. Sonja Podgorelec, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb; dr. sc. Jelena Puđak, Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar; dr. sc. Marie-Ange Schellekens-Gaiffe, Centre for Political and Legal Studies, La Rochelle University; dr. sc. Nenad Starc, Ekonomski institut, Zagreb; Sean Turner, MA, doktorski student, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu

ORGANIZACIJSKI ODBOR

dr. sc. Marina Blagaić Bergman
dr. sc. Sanja Klempić Bogadi
Ivana Marčeta Frlan, MA.educ.
dr. sc. Iva Niemčić
dr. sc. Tomislav Oroz
dr. sc. Ana Perinić Lewis
Josipa Slaviček, dipl. ing. arh.